Dosarul nr. 2c-2447/2022
2-22147394-12-2c-10102022-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat public la data de 26 iunie 2024
Cererea de apel a fost depusă la data de 10 iulie 2024
Hotărârea motivată a fost întocmită la data de 09 septembrie 2024

26 iunie 2024 **mun. Chișinău**

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța de judecată având în componență:
Președintele ședinței, judecătorul Dan Sîrbu
Grefier Ruslan Zgîrcibaba

cu participarea reprezentanților reclamantei societatea pe acțiuni „Moldtelecom", Cojocari Alexandru, împuternicit în baza procurii nr. 01-08-04/1729 din 23 februarie 2024, valabilă până la data de 31 decembrie 2024, și Arnăut Lilia, împuternicită în baza procurii nr. 01-08-04-08/46 din 03 ianuarie 2024, valabilă până la data de 31 decembrie 2024, a reprezentantului pârâtei Întreprinderea cu capital străin „Premier Energy Distribution" societate pe acțiuni, avocatul Macovei Artur, împuternicit în baza mandatului seria MA nr. 1771519 din 14 decembrie 2022,

examinând în sediul instanței, în ședință de judecată publică, în limbă de stat, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintă de societatea pe acțiuni „Moldtelecom" împotriva Întreprinderii cu capital străin „Premier Energy Distribution" societate pe acțiuni cu privire la încasarea prejudiciului, precum și compensarea cheltuielilor de judecată

C O N S T A T Ă :

În data de 10 octombrie 2022, judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) Oxana Parfeni, i-a fost repartizată în mod automat-aleatoriu, spre examinare, cauza civilă nr. 2c-2447/2022 la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Moldtelecom" împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Premier Energy Distribution" societate pe acțiuni cu privire la repararea prejudiciului material cauzat și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 2 mai 2023, prin ordinul nr. 199, s-a luat act de Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/8 din 2 mai 2023, prin care judecătorul Oxana Parfeni de la Judecătoria Chișinău (sediul Centru), a fost transferată temporar în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, pe o perioadă de 6 luni, începând cu 10 mai 2023.

Prin încheierea vicepreședintelui interimar al Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21 iunie 2023, s-a dispus redistribuirea cauzei civile nr. 2c-2447/2022, automat-aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, unui alt judecător din cadrul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), sediu specializat în materie civilă, pentru examinare.

La 23 iunie 2023, cauza a fost repartizată spre examinare judecătorului Dan Sîrbu.

Poziția și solicitările reclamantei.

În motivarea cererii reclamanta a indicat că la 13 iulie 2020, aproximativ la ora 9:00 reclamantul a fost informat despre prelucrarea alarmei ante incendiară din incinta Centralei telefonice automate nr. 527 (în continuare - CTA nr. 527, Centrală telefonică automată), dislocată în sediul Primăriei din satul Clișova, raionul Orhei. În regim de urgență au fost informate autoritățile statului la numărul de telefon 112.

Deplasându-se la fața locului, reprezentanții din teritoriu ai reclamantei, de comun acord cu Primarul satului Clișova, Victor Comiuc, reprezentatul Direcției Situații Excepționale Afanasie Stici, reprezentanții Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Alexandru Botnari și Victor Buciușcan și reprezentantul societății pe acțiuni „Premier Energy Distribution”, Vitalie Ceahur, au constatat faptul că Centrala telefonică automată nr. 527 a luat foc în urma căderii firului de electricitate, ce aparține societății pe acțiuni Premier Energy, peste otgonul cablului TPP 10x2 al societății pe acțiuni „Moldtelecom”, la o distanță de aproximativ 200 metri de la Centrala telefonică automată nr. 527, în apropierea gospodăriei cet. Nicolai Gherciu și Sergiu Badan, producând astfel un scurtcircuit. Din cauza scurtcircuitului s-a topit izolația cablului iar tensiunea de pe firul de electricitate a fost transmisă prin firul de telecomunicație în interiorul Centralei telefonice automate nr. 527 care s-a incendiat. Cele menționate au fost constatate prin întocmirea actului din 13 iulie 2020. Reprezentanții Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și societății pe acțiuni „Premier Energy Distribution” au refuzat semnarea acestuia.

Reclamanta societatea pe acțiuni „Moldtelecom” menționează că în aceiași dată, în temeiul pct. 49 din Hotărârii de Guvern nr. 284 din 13 aprilie 2009 pentru aprobarea Regulilor privind protecția rețelelor de comunicații electronice și executarea lucrărilor în zonele de protecție și pe traseele liniilor de comunicații electronice, angajații reclamantului, Șeful Serviciului exploatare și instalări Orhei, Vladimir Culicovschi și reprezentantul în teritoriu C. Ababii, de comun acord cu Primarul s. Clișova, Victor Coniuc, au semnat actele de constatare nr. 298D și 298AD potrivit cărora cablurile TPPx2 și TPP 50x2 și Centrala telefonică automată nr. 527, au ars în totalitate. Incendiul a fost stins de către echipajul de pompieri venit la fața locului.

Reclamanta a relatat că la 22 august 2020, Agenția a prezentat avizul nr. 24 cu privire la rezultatele examinării incendiului din 13 iulie 2020 la Centrala telefonică din s. Clișova, r. Orhei, ce aparține societății pe acțiuni „Moldtelecom”. Conform avizului, inspectorii din teritoriu ai ANRE, Alexandru Botnari și Victor Buciușcanu au stabilit că, în deschiderea stâlpilor din lemn nr. 16 și 17 a Liniei Electrice Aeriană (LEA) - 0,4 kilovolți (kV), F.1, PT-170-O cu conductoare neizolate A16, din gestiunea operatorului sistemului de distribuție societății pe acțiune „Premier Energy Distribution” care

intersectează deschiderea stâlpilor din beton armat nr. 113/01-114/01 a liniei de comunicații în cablu aeriană (LCCA) din s. Clișova, r. Orhei din gestiunea societății pe acțiune „Moldtelecom”, s-a produs ruperea unui conductor de fază a LEA - 0,4 kilovolți (kV), care a căzut pe șufa (cablul de sârmă) linei de telecomunicații. Aparatul de protecție siguranță fuzibilă de tip ETI NHO gG I_{fuz}= 100 A, din ID-0,4 kV a PT-170-0 nu a deconectat circuitul avariat iar efectul termic produs de curentul de scurgere între conductorul accidentat și cablul de sârmă a LCCA, a deteriorat izolația cablului de comunicații electronice și ca urmare, curentul de scurgere a fost condus în centrala telefonică, unde s-a declanșat incendiului. Suplimentar, inspectorii ANRE au stabilit că în deschiderea stâlpilor nr. 16 și nr.17 a Liniei Electrice Aeriene din proprietatea pârâtului, contrar prevederilor 2.4.77 alin. (3) din Normele de amenajarea a instalațiilor electrice, aprobate de Minenergo URSS, recunoscut valabil pe teritoriul Republicii Moldova prin ordinul Ministerului Energeticii al Republicii Moldova nr. 105 din 28 decembrie 2001, lipsește legarea dublă a conductoarelor, iar contrar prevederilor punctului 5.7.10 din Regulamentul privind exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, nu sunt curățate crengile arborilor din apropierea liniei de electricitate.

Potrivit încheierii Șefului Sectorului de poliție nr. 5 al Inspectoratului de Poliție al IGP al MAI, Dimitrii Alexeev din 12 august 2020, s-a constatat că probabila cauza a izbucnirii incendiului din Centrala telefonică automată nr. 527, amplasată în incita Primăriei s. Clișova, este scurtcircuitul produs în urma căderii firului electric peste cablul de telecomunicații. În situația faptică descrisă, organul de poliție nu a identificat elementele constitutive ale componenței de infracțiune sau de contravenție, fapt pentru care materialul înregistrat în REI-2 cu nr. 6758 din 13 iulie 2020, a fost decontat în arhiva instituției or, nu s-a constat intenția. Cele constatate în încheierea poliției din 12 august 2020, se probează și prin:

- Declarațiile martorului Nicolae Gherciu (născut la 16 iunie 1944, locuitor al s. Clișova, r. Orhei), care a declarat că, pe 13 iulie 2020, aproximativ la orele 08:40, se afla la domiciliul său când a văzut un cablu de curent electric care atârna peste un cablu de telecomunicații. Ulterior, vecinul acestuia, Serghei Badan, cu ajutorul unui buștean de lemn, a tras la sol cablul electric pentru a evita un incendiu;

- Declarațiile martorului Serghei Badan (născut la 15 mai 1979, locuitor al s. Clișova, r. Orhei), care a declarat că era acasă când vecinul său, Constantin Platon i-a comunicat faptul că în stradă un cablu de curent electric este deteriorat și atârna pe alt fir de telecomunicație. A luat un buștean de lemn din ogradă, a îmbrăcat mănușile și a așezat firul electric pe gard, după care a telefonat la serviciile de electricitate care au sosit la fața locului aproximativ peste o oră și au conectat acel cablu;

- Declarațiile martorului Constantin Platon (născut la 31 mai 1951, locuitor al s. Clișova, r. Orhei), care a declarat că, pe 13 iulie 2020, aproximativ la ora 8:40 se deplasa pe strada din localitatea Clișova, unde a văzut că firele de curent electric și cele de telecomunicație care aerau atârnate de pilonii din localitate și ieșea scânteie din motiv că erau slab legate și careva crengi de la copaci. Ulterior, vecinul acestuia, Serghei Badan, cu ajutorul unui buștean de lemn, a tras la sol cablul electric pentru a evita un incendiu.

După care, cel din urmă a telefonat la serviciile de electricitate și telecomunicații, care s-au apropiat în decurs de 30 minute;

- Explicația Minodorei Platon (născută la 1960, locuitor al s. Clișova, r. Orhei, angajată în calitate de Șef al oficiului poștal din s. Clișova), care a declarată că, pe 13 iulie 2020 se afla acasă, nu departe de oficiul poștal, amplasat în incinta Primăriei s. Clișova. Aproape de ora 9:00, a sunat telefonul fix, care nu s-a oprit după ce a ridicat receptorul. Tot atunci, soțul a informat-o că peste firul de telecomunicații a căzut firul de electricitate și s-a produ un scurtcircuit. Imediat, a venit la sediul Primăriei și a observat că din acoperiș ieșea fum și că arde stația de telefonie. La scurt timp au sosit pompierii care au localizat și au lichidat incendiul;

- Procesul-verbal de cercetare la fața locului din 13 iulie 2020, potrivit căruia s-a constatat că acoperișul Primăriei din s. Clișova este deteriorat, nemijlocit este deteriorată camera unde se află Centrala telefonică care aparține societății pe acțiuni Moldtelecom. Urme de forțare a geamurilor sau ușilor nu au fost observate. Din discuții cu angajații societății pe acțiuni Moldtelecom și a Direcției Servicii Excepționale s-a stabilit că incendiul a fost produs în urma căderii firelor de energie electrică peste otgonul cablului societății pe acțiuni Moldtelecom, la o distanță de locul incendiului, de aproximativ 200 metri;

- Actul de constatare a incendiului din 13 iulie 2020, semnat de către Șeful interimar al Serviciul de Prevenție a Direcției Situații Excepționale mun. Orhei, maior al serviciului intern Afanasie Stici și Șeful SE1 Orhei, Vladimir Culicovschi, potrivit căruia ora izbucnirii incendiului de la Centrala telefonică automată nr. 527, din incinta Primăriei s. Clișova, r. Orhei, ce aparține cu titlu de proprietate a reclamantului, a fost 8:30, ora primirii anunțului - 9:04, iar incendiul a fost lichidat la ora 10:22, pe aceiași dată. Urmare a incendiului, au fost deteriorate echipamentele Centralei telefonice automate nr. 527. Cauza probabilă de producere a incendiului constituie scurtcircuit în urma căderii firului de electricitate peste cablul ce aparține societății pe acțiuni Moldtelecom;

- Încheierea tehnico-incediară nr. 29 al Serviciului Prevenție a Direcției Situații Excepționale, potrivit căreia, urmare a examinării locului incendiului de la Centrala telefonică automată nr. 527, din incinta Primăriei s. Clișova, r. Orhei, care a avut loc pe 13 iulie 2020, între orele 10:00 și 11:00, s-a constat că incendiul a afectat echipamentele componente ale centralei telefonice și încăperea acesteia. Focarul incendiului s-a aflat în încăperea unde era amplasată centrala telefonică iar cauza probabilă a izbucnirii incendiului este scurtcircuit, în urma căderii firului de electricitate peste cablul de telecomunicații.

La caz, reclamanta menționează faptul că organul de poliție a încetat procesul contravențional pe motivul lipsei vinovăției, însă neatragerea la răspundere contravențională a pârâtului în temeiul art. 255 din Codul contravențional, privind deteriorarea intenționată a liniilor, instalațiilor, echipamentului de comunicații electronice și poștale, pe motiv că nu există vinovăția contravenientului manifestată prin intenție ca element al laturii subiective a contravenției nu liberează atragerea la răspundere delictuală a acestuia or, conform art. 20 alin. (3) din Codul civil, vinovăția ca element constitutiv al răspunderii delictuale, poate fi manifestată și prin imprudență.

Urmarea a efectuării expertizei extrajudiciare primare inginero-tehnică în cauza incendiului din 13 iulie 2020 de la Centrala telefonică automată nr. 527 din s. Clișova, r. Orhei, de către expertul judiciar al Centrului Național de Expertiză judiciară, Anatolie Lâsâi, a fost întocmit Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 644-649 din 1 iunie 2022.

Reclamanta a precizat că potrivit Raportului de expertiză, a fost stabilit că obiectele deteriorate care au fost ridicate în baza actului de ridicare din Centrala arsă și examinate de către expert, sunt nefuncționale. Acțiunile termice asupra acestora au fost exercitate din exterior, respectiv procesul de ardere s-a răspândit din exterior în interior. Cablurile de la toate prizele de telecomunicații au fost conectate întru-un punct comun de interconectare, care se numește Repartitor. Cablurile de telecomunicații ale CTA nr. 527 erau protejate împotriva supratensiunilor electrice prin instalarea unor Protectori primari (заземление). Pe unele sectoare ale Repartitorului s-a produs declanșarea unor protectori primari cu scurtcircuitarea circuitului protejat la pământ. Declanșarea și scurgerea curentului electric în pământ prin circuitul protectorilor primari a fost cauzată de supratensiuni alternative, cu expunere prelungită și cu valoare mult mai mare de 60 Volți, de cât suportă cablul de telecomunicații, mult probabil cu tensiunea alternativă de rețea în valoare de 220 Volți. Scurgerea la pământ s-a produs prin curenți excesivi, cu expunere de durată relativ mare și cu generare crescută de căldură până la valori îndeajuns pentru a aprinde unele materiale arzătoare din apropiere.

Reclamanta afirmă că în raport se mai menționează că la contactarea accidentală a conductorului liniei electrice aflat sub potențial electric cu metalul funiei portante, în dependență de valoarea rezistenței electrice între suprafețele de contact, poate să se producă un arc electric sau un scurtcircuit electric cu degajarea unei cantități de energie termică, îndeajuns pentru topirea straturilor dielectrice ale canalului de telecomunicație. La deteriorarea straturilor dielectrice ale cablului de telecomunicații, în anumite condiții, pe sectoarele la contactarea conductorului liniei electrice aeriene, aflat sub potențial electric, potențialul electric poate să se extindă în conductoarele electrice ale cablului de telecomunicații.

La fel, s-a stabilit că cel mai probabil, sursa de aprindere a incendiului s-a format pe sectorul Repartitorului, la declanșarea protectorilor primari cu scurtcircuitarea lor la pământ, unde în urma supratensiunilor care au apărut în cablurile liniilor exterioare, protectorii primari s-au declanșat cu scurtcircuitarea circuitelor protejate la pământ. Este de menționat că sistemul tehnic prevăzut pentru furnizarea energiei electrice echipamentelor de telecomunicație reprezintă un sistem tehnic de furnizarea a curentului electric continuu la valoarea tensiunii electrice de 48-60 Volți.

În urma celor menționate *supra,* prin analiza logic-juridică a situații faptice produse la 13 iulie 2020, în Centrala telefonică automată nr. 527 din s. Clișova, r. Orhei, care aparține cu drept de proprietate reclamantei și contrapunerea probelor materiale și a înscrisurilor anexate la prezenta cerere, reclamanta indică cu vehemență următoarele:

Pe 13 iulie 2020, în satul Clișova, r. Orhei, linia electrică aeriană (LEA) cu o tensiune alternativă de 0,4 Kilovolți (400 Volți), în deschiderea stâlpilor din lemn nr. 16 și 17, care se află în gestiunea operatorului de distribuție societate pe acțiuni „Premier Energy Distribution”, din cauză că acesta nu a efectuat legarea dublă a conductoarelor și

nu a curățat crengile arborilor din apropierea liniei de electricitate, s-a rup și a căzut pe linia de telecomunicații în cablu aeriană (LCCA) dintre stâlpii din beton armat nr. 113/01-114/01, aflați în gestiunea societății pe acțiuni „Moltelecom”. Ulterior, din cauza că, aparatul de protecție siguranță fuzibilă de tip ETI NHO gG I_{fuz}= 100 A, din ID-0,4 kV a PT-170-0 nu a deconectat circuitul avariat iar efectul termic produs de curentul de scurgere între conductorul accidentat și cablul de sârmă a LCCA, a deteriorat izolația cablului de comunicații, cu valoarea tensiunii continuă de 48/60 V, și ca urmare, Protectori primari ai Repartitorului Centralei telefonice automate nr. 527, Ia scurgerea de lungă durată a curentului electric în pământ au fost supraîncălziți până la incendierea Repartitorului, care la rândul său a incendiat întreaga Centrală telefonică automată.

În urma incendiului declanșat de la Centrala telefonică automată nr. 527 din s. Clișova, reclamata afirmă că a suportat un prejudiciu considerabil, în valoare de 67 538,12 lei.

Prin urmare, reclamanta a indicat că prejudiciul real suportat pentru restabilirea funcționalității CTA nr. 527 din s. Clișova și a liniei de comunicație electronică constituie 67 538,12 lei. Acesta este format din cheltuielile de salarizare a personalului reclamantului care a activat în regim normal și peste program pentru restabilirea serviciilor de telefonie și internet consumatorilor din s. Clișova; cheltuielile materiale compuse din costurile mijloacelor fixe și consumabilelor instalate, calculate conform art. 261 din Codul fiscal, prin excluderea amortizării mijloacelor fixe, stabilind astfel valoare de bilanț a acestora la data înlăturării prejudiciului și din cheltuielile de transport.

Cheltuielile de salarizare în mărime de 9 984,55 lei dintre care suma de 4 685,30 lei pentru munca în orele suplimentare, plus contribuțiile de asigurări sociale și medicale în valoare de 2 246,52 lei, în total 12 231,07 lei.

Cheltuielile materiale în mărime de 37 070,80 lei sunt formate din totalitatea bunurilor utilizate la restabilirea (transferul din încăperea arsă în căsuța demontabilă) obiectului CTA nr. 527 din s. Clișova, r. Orhei formate din 6 părți principale: 1) Căsuță demontabilă „Shelter” (2.4x1.8) în valoare de 13 300,11 lei; 2) Echipamentul ADSL IBAS CTA în valoare de 3 940,67 lei; 3) Componentele Centralei telefonice automate nr. 527 în valoare de 1 550,64 lei; 4) Repartitorul în valoare de 3 729,20 lei; 5) Aparatul de aer condiționat în valoare de 7 598,79 lei și 6) consumabilele utilizate la instalarea și conectarea echipamentului menționat mai sus, inclusiv cablurile de comunicație electronică de tip ТППпп3П 50*2*0,4 în valoare de 6 871,00 lei.

În acest sens, reclamanta a anexat copiile autentificate de pe:

1) Cartela mijlocului fix Nr. 37514 - Căsuță demontabilă „Shelter” (2.4x1.8) s. Clișova, r. Orhei cu valoarea contabilă de 13 300,11 lei și factura fiscală seria/nr. EM079802 din 31 decembrie 2009 care confirmă prețul de achiziție a acesteia;

2) Cartela mijlocului fix nr. 77060 - Echipament ADSL IBAS CTA s. Clișova, r. Orhei cu valoarea contabilă de 3 940,67 lei, actul de demontare-montare a echipamentelor nr. 02-08/OR din 28.07.2020 și facturile contabile aferente actului care confirmă prețul de achiziție a bunurilor seria/nr. OA0296426 din 30.12.2011, OA0395769 din 07.10.2011, EM150221 din 09.06.2010, OA0032617 din 23.11.2010, EM040316 din 14.09.2009, CE994570 din 28.04.2009, CE994182 din 14.04.2009,

EM150220 din 09.06.2010, actul de demontare-montare a echipamentelor nr. 02-08/OR/15 din 28.07.2020 și facturile contabile aferente actului care confirmă prețul de achiziție a bunurilor seria/nr. CE994182 din 14.04.2009, actul de demontare-montare a echipamentelor nr. 02-08/OR/16 din 28 iulie 2020 și factura contabilă seria/nr. EM153660 din 08.07.2010;

3) Cartela mijlocului fix nr. 77062 - Centrala Telefonică Automată ONU IAS-F Clișova, r. Orhei (CTA nr. 527) cu valoarea contabilă de 1 550,64 lei, actele de demontare-montare a echipamentelor nr. 02-08/OR/14 din 28.07.2020, nr. 02-07/2020-5 din 21.07.2020 și factura contabilă seria/nr. OA0473876 din 09.12.2011;

4) Cartela mijlocului fix nr. 77061 - Repartitor CTA ONU IAS-F s. Clișova, r. Orhei cu valoarea contabilă de 3 729,20 MDL, actul de demontare-montare a echipamentelor nr. 02-09-03/07-05 din 21 iulie 2020, facturile contabile seria/nr. CE792552 din 31.10.2007, CE778312 din 04.09.2007, CE798789 din 29.04.2008;

5) Cartela mijlocului fix nr. 77188 - Aparat de aer condiționat Invertor CORI12 12000BTU/h CTA Clișova, r. Orhei, cu valoarea contabilă de 7 598,79 MDL și factura contabilă seria/nr. AAH8503674 din 26.12.2019;

6) Extrasele din programul de evidență financiară www.una.md (universal acounting) și facturile fiscale aferente în care se evidențiază bunurile utilizate, data, destinația utilizării și costul acestora, în sumă totală de 6 871,40 lei.

Cu referire la cheltuielile de transport în mărime de 6 979,89 lei, reclamanta a relatat că sunt compuse din costul combustibilului cheltuit la deplasarea salariaților cu automobilele de serviciu la locul deranjamentului.

Reclamanta indică că contrar normelor de exploatare a instalațiilor electrice ale consumatorilor noncasnici, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 393 din 1 noiembrie 2019, pârâta nu a îndeplinit obligațiile cu privire la securitatea mediului și muncii, nu a întreținut în stare bună de funcționare rețelele electrice ce-i aparțin, nu a efectuat exploatarea lor în corespundere cu cerințele documentelor normativ-tehnice obligatorii, nu a dirijat și nu a gestionat lucrările de întreținere, reparare și dezvoltare în rețelele și instalații (linia veche din 1977), supravegherea îndeplinirii normelor, proceselor, procedeelor și normativelor de protecție a măsurilor anti incendiare și de protecție a muncii.

Suplimentar, potrivit mormelor tehnice ale rețelelor electrice de distribuție aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 267 din 20 noiembrie 2007, perturbație constituie modificare de origine externă sau internă, care apare într-un echipament sau într-un sistem electroenergetic și care afectează starea normală de funcționare. Perturbații majore sunt scurtcircuite, declanșări de linii, unități de transformare sau grupuri generatoare, care determină abateri semnificative ale parametrilor de funcționare ai SEM. Planul de protejare a SE împotriva perturbațiilor majore: măsuri tehnice și organizatorice, cu rol de a împiedica extinderea perturbațiilor în sistem și de a limita consecințele acestora.

Astfel, în consecință reclamata menționează faptul că pârâta era obligată să asigure întreținerea instalațiilor electrice în starea bună de funcționare și exploatare, să efectueze la timp lucrările de mentenanță, de reparații planificate, a măsurărilor și încercărilor profilactice, modernizarea și reconstrucția instalațiilor și echipamentelor electrice, să

inspecteze vizual LEA de 0,4 kv care se intersectează cu LCCA, să efectueze legarea dublă a conductoarele electrice și să identifice și eventual să înlocuiască aparatul de protecție siguranță fuzibilă pentru buna funcționare și pentru deconectarea imediată a LEA în caz de scurtcircuit.

Reclamata a relatat că în speța dedusă judecății, societatea pe acțiuni „Premier Energy Distribution" este proprietarul liniei electrice aeriene în deschiderea stâlpilor din lemn nr. 16 și 17 din s. Clișova, r. Orhei, care neîndeplinindu-și obligațiile impuse de normele citate surpa a cauzat un prejudiciu companiei societății pe acțiuni „Moldtelecom". Prejudiciul adus reclamantului putea fi evitat dacă pârâtul întreprindea toate măsurile rezonabile impuse de actele normative de specialitate pentru întreținerea sistemului de distribuție în buna funcționare.

În concluzie, reclamanta indică că în urma expunerii temeiurilor de fapt și de drept în prezenta speță, se întrunesc toate elementele constitutive ale răspunderii delictuale prevăzute de legislator la art. 1998 din Codul civil, și anume, fapta ilicită, prejudiciul, legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu, și vinovăția pârâtului.

Fapta ilicită este caracterizată prin inacțiunea pârâtului de a întreține în modul corespunzător a Liniei Electrice Aeriană (LEA) - 0,4 kilovolți (kV) în deschiderea stâlpilor din lemn nr. 16 și 17 cu conductoare neizolată A16, și anume, contrar prevederilor 2.4.77 alin. (3) din Normele pentru Amenajarea Instalațiilor Electrice, pârâtul nu a efectuat legarea dublă a conductoarelor, contrar prevederilor punctului 5.7.10 din Regulamentul privind exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, nu a curățat crengile arborilor din apropierea liniei de electricitate și nu a instalat aparatul de protecție siguranță fuzibilă de tip ETINHO gG I_{fuz}= 100 A, din ID-0,4 kV a PT-170-0, care în cazul în care exista, acesta urma să deconecteze circuitul avariat fără a transmite, de la ora ruperii liniei electrice până la ora 9:00, când a fost depistată de către cet. Nicolae Gherciu din s. Clișova, energia electrică alternativă cu o tensiune de 400 de Volți pe linia de telecomunicații cu energie electrică continuă de o tensiune maximă 60 Volți.

Prejudiciul suportat de către reclamantă în valoare de 120 340,44 lei este detaliat probat prin înscrisurile anexate la prezenta cerere.

Legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciul suportat se manifestă prin consecințele prejudiciabile suportate de reclamant ca urmare a inacțiunii pârâtului de a întreține în mod corespunzător linia electrică aeriană neizolată A16. Acest fapt este probat prin actele de constatare nr. 298D și 298AD din 13 iulie 2020, avizul ANRE nr. 24 din 22 august 2020, încheierea Șefului Sectorului de poliție nr. 5 al Inspectoratului de Poliție al IGP al MAI, Dimitrii Alexeev din 12 august 2020, declarațiile martorilor Nicolae Gherciu, Serghei Badan, Constantin Platon, explicațiile Minodorei Platon, actul de constatare a incendiului din 13 iulie 2020 a Direcției Situații Excepționale mun. Orhei, încheierea tehnico-incediară nr. 29 al Serviciului Prevenție a Direcției Servicii Excepționale și Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 644-649 din 1 iunie 2022. Ori, în cazul în care această linie nu se rupea, incendiul nu avea loc.

Vinovăția pârâtului este manifestată prin inacțiunea pârâtului de întreținere a liniei electrice aeriene în bună funcționare și nedeconectarea circuitului electric al firelor de electricitate în caz de scurtcircuit.

Reclamanta indică că în scopul soluționării pe cale amiabilă a litigiului și a reparării prejudiciului material cauzat în urma incendiului produs la Centrala telefonică automată nr. 527 din s. Clișova, r. Orhei, pe 18 august 2020, s-a adresat pârâtei cu o notă extrajudiciară.

Pe 21 septembrie 2020, pârâta a informat că refuză repararea prejudiciului. în susținerea poziției sale a indicat că, rețelele de telecomunicații din s. Clișova, r. Orhei au fost date în exploatare fără coordonarea cu operatorul rețelei de distribuție electrice, și că nu sunt respectate anumite distanțe la construcția rețelelor de telecomunicație.

Reclamanta consideră că acestea sunt afirmații declarative fără substrat factologic or, proiectul de execuție a rețelei de telecomunicație din s. Clișova, r. Orhei, pe 23 martie 2005, a fost coordonat de către toate autoritățile abilitate și inclusiv de către reprezentanții rețelelor electrice de atunci, Î.C.S. „Grupul Union Fenosa Spania".

Cu privire la alegația pârâtului privind distanța dintre fire, menționăm că este una declarativă or, pârâtul doar a citat prevederile legale fără a prezenta probe în acest sens. Mai mult, reprezentanții ANRE în avizul nr. 24 din 22 august 2020 cu privire la incendiul din s. Clișova, nu a constatat o astfel de abatere iar liniile de telecomunicații și poziționarea lor datează din anul 2005, când au și fost coordonate cu rețele electrice.

Suplimentar, potrivit procesului -verbal de cercetare la fața locului a cazului de incendiu din s. Clișova, r. Orhei, întocmit de către reprezentanții societății pe acțiune „Premier Energy Distribution" la 13 iulie 2020 se indică faptul că pe 13 iulie 2020, începând cu ora 07:30 a izbucnit incendiul în CTA nr. 527. Această constatare demonstrează faptul că pe 13 iulie 2020, cel puțin în intervalul orelor 07:30 și 9:00 până când linia electrică aeriană a fost trasă la sol de către locuitorul s. Clișova, Serghei Badan, aceasta a contactat în continuu cu linia de telecomunicații și cu firul metalic(mufa) fără a se deconecta în mod automat de la circuitul electric. Acest proces conținu de scurtcircuit a produs încălzirea firului metalic până la topirea liniei de telecomunicații și transmiterea curentului de o intensitate de 400 Volți către Repartitorului Centralei telefonice automate nr. 527. Protectorii primari ai Repartitorului primind o intensitate atât de mare în comparație cu intensitatea pentru care erau destinați (48/60 Volți) sau încălzit până s-au aprins. Totodată, în procesul-verbal pârâtul menționează că firul metalic a fost asigurat cu legare la pământ însă nu a fost asigurat cu legare la pământ firul de telecomunicații, care este o afirmație declarativă or, conform Raportului de expertiză extrajudiciară, anexat la materiale cauzei, s-a constat că anume prin circulația de lungă durată a electricității de o intensitate mai mare de 220 V prin protectorii primari ai Repartitorului Centralei telefonice automate, s-a declanșat incendiul.

Pe 8 august 2022, reclamanta a transmis repetat o notă extrajudiciară privind soluționarea litigiului pe cale amiabilă, solicitând achitarea în beneficiul societății pe acțiune „Moldtelecom" a sumei prejudiciului în valoare de 120 340,44 lei, excluzând din suma inițială de 772 005,04 lei, amortizarea bunurilor utilizate la înlăturarea deranjamentului din 13 iulie 2020(Copia se anexează), însă nu s-a soldat cu succes. Pârâtul, pe 30 septembrie 2022, a informat că poziția sa vizavi de pretenția reclamantului rămâne neschimbată.

Ulterior, pe 26 septembrie 2022, reclamantul a revizuit suma prejudiciului și a solicitat repetat încasarea acestuia în valoare totală de 67 538,12 lei.

În drept, acțiunea depusă de reclamanta societatea pe acțiuni „Moldtelecom” a fost întemeiată pe prevederile art. 16, art. 1998-2000, art. 2012, 2013 din Codul civil, art. 27, 56, 166, 167 din Codul de procedură civilă.

Poziția și solicitările pârâtei.

După depunerea cererii de chemare în judecată, întru respectarea dreptului părților la un proces echitabil, instanța a dispus comunicarea actelor de procedură părților procesului, la adresele indicate în cerere.

Se constată că pe parcursul examinării cauzei, la 14 decembrie 2022 pârâta Întreprinderea cu capital străin „Premier Energy Distribution” societate pe acțiuni a depus referință asupra cererii de chemare în judecată depuse de societatea pe acțiuni „Moldtelecom”, potrivit căreia a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

În motivarea referinței pârâta a indicat că pârâta nu poate fi responsabilă de prejudiciu deoarece acesta se datorează inacțiunilor reclamantei, care a încălcat regulile de protecție a rețelelor electrice, prin efectuarea cu abateri tehnice a unei intersecții cu linia electrică aeriană și ne împământarea propriului otgon pe care sunt suspendate cablurile de telecomunicație.

Cât privește mărimea prejudiciului solicitat, pârâta a menționat că este calculat contrar prevederilor legii și anume sunt incluse cheltuieli care nu se califică drept prejudiciu și care nu urmează a fi compensate.

Pârâta a precizat că la 13 iulie 2020, din cauza vântului puternic s-a produs ruptura de conductor de tip neizolat la LEA-0.4kV F1 PT-170 în deschizătura pilonilor nr.16-17 care, a căzut peste cablurile de telefonie. Drept urmare, firul metalic (otgonul/тpoc), de care sunt suspendate cablurile Moldtelecom-ului a fost pus sub tensiunea electrică a conductorului electric căzut, iar, în lipsa conectării corespunzătoare la priza de pământ a firului metalic respectiv de suspendare (otgon/тpoc), acesta s-a încălzit, provocând topirea si deteriorarea izolației cablului de telecomunicații fixat de acesta. Deteriorările menționate, a cablurilor de telefonie, au dus la scurtcircuitarea acestora si conducerea curentului electric corespunzător până în Stația de telefonie, unde s-a produs după caz: un scurtcircuit/supratensiune/fenomenul arcului electric, ceea ce a dus în final la incendierea utilajului.

Posturile de transformare de la care se pornește linia electrică au protecție la apariția curentului de scurt circuit și protecție la ruperea conductorului și contactul acestuia cu pământul. Protecțiile acționează prin deconectarea curentului. Iar în cazul în care legătura cu pământul (împământarea) liniilor de telecomunicații lipsește, protecția de la transformator nu acționează deoarece nu depistează un scurt circuit sau un contact cu pământul, identic se întâmplă și în cazul în care legătura cu pământul a liniei de telecomunicație și pilonilor nu corespunde parametrilor necesari.

La caz, pârâta a specificat că siguranța fuzibilă de tip ETI NHO gG cu putere de 100 Amperi adică protecția la postul de transformare PT170-O, nu a acționat din cauza lipsei valorii curenților de scurtcircuit, deoarece firul metalic ce fixa cablul de telefonie în

intersecție, a servit ca conductor pentru că nu a fost conectat corespunzător la priza de legare la pământ, prescrise anume în scopul de a evita producerea unor prejudicii cu ocazia exploatării rețelelor de comunicații/telefonie în zona de protecție a Liniilor Electrice Aeriene. Adică din cauza încălcării a condițiilor de exploatare a rețelei de telecomunicații din partea Moldtelecom societate pe acțiuni.

Adițional, în vederea elucidării circumstanțelor cazului dat, la data de 13 iulie 2020 a fost creat un grup de lucru cu participarea reprezentaților Î.C.S. „Premier Energy Distribution" societate pe acțiuni, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE) și societatea pe acțiuni „Moldtelecom" cu întocmirea Procesului-verbal de cercetare la fața locului în care sunt înscrise încălcările constatate la fața locului și elucidate supra.

Pârâta a relatat că conform fotografiilor și video efectuate, de Inspectoratul Energetic de Stat (ANRE) se confirmă clar că, legarea la pământ a fost asigurată doar pentru firul metalic vechi (otgonul/Tpoc) al Moldtelecom-ului ce nu era utilizat la data producerii incidentului pentru fixarea cablului de telefonie respectiv și nu are legătura cu consecințele produse.

Firul metalic (otgonul/Tpoc) care era utilizat pentru fixarea cablului de telefonie nou pozat a Moldtelecom-ului si pe care a căzut conductorul rupt de tip neizolat, nu avea asigurată efectiv și corespunzător legarea la pământ așa cum prevăd obligatoriu normele legale indicate mai sus.

Protecțiilor contra supratensiunii la instalația proprie de utilizare a Moldtelecom-ului nu corespundeau cerințelor tehnice fiind prevăzute pentru 40-60 volți pe când trebuiau să asigure protecția până la valorile unei tensiuni de 600 volți. Fapt reținut în Aviz-ul nr. 24 din 22.08.2020 cu privire la rezultatele examinării incendiului din 13.07.2020 la centrala telefonică societatea pe acțiuni „Moldtelecom" din s. Clișova, r-nul Orhei, realizat de către ANRE și Raportul de Expertiză Extrajudiciară.

Pârâta mai indică că conform listei fondurilor fixe Respectiva linie electrică de tensiune joasă cu număr de inventar 70601 a fost construita și pusă în exploatare în anul 1977, pe când linia de telecomunicații a fost montată abia în 2005.

Cu alte cuvinte, pârâta afirmă că reclamanta societatea pe acțiuni „Moldtelecom" a intervenit în zona de protecție a rețelei electrice, astfel asumându-și un risc. Or, linia de telecomunicații putea fi construită și pe alt traseu însă din raționamente economice, acesta a fost plasată în zona de protecție e rețelei electrice.

Pârâta a relatat că în speță, atât proiectarea cât și construcția liniilor electrice aeriene și a rețelelor de telecomunicații este obligatoriu a fi executată cu respectarea strictă a anumitor cerințe tehnice la intersectarea acestora conform NAIE capitolul 2.4, inclusiv protecția echipamentului de telecomunicații contra posibilelor supratensiuni parvenite urmare a ruperii accidentale a conductoarelor LEA, care poate surveni în procesul de exploatare a LEA sau datorită unor factori externi, inclusiv relaționați de condițiile meteo - norme care nu au fost respectate de societatea pe acțiuni „Moldtelecom" la construcția rețelei de telecomunicații.

Pârâta conchide că în cazul dat, societatea pe acțiuni „Moldtelecom" a construit și extins rețeaua de telecomunicații în 2005, cu încălcarea gravă a cadrului normativ

existent și a prevederilor NAIE, asumându-și eventualele riscuri de deteriorare a propriilor instalații, ca urmare a exploatării instalațiilor contrar normelor prin propriul comportament. Astfel, pârâta ține să menționeze că acțiunile și inacțiunile menționate supra a reclamantei au fost cauza prejudiciului. Culpa deci fiind integral a reclamantei.

Pârâta indică că dacă otgonul metalic al cablului de telecomunicație era să fie împământat corespunzător la fiecare pilon, după cum prescriu normele tehnice, curentul din firele electrice avea să meargă în pământ și siguranța fuzibilă din postul de transformare avea să acționeze datorită detectării împământării.

În această ordine de idei, pârâta respinge ca neîntemeiată petiția de recuperare a prejudiciului înaintată, dat fiind faptul că respectivul prejudiciu se datorează societății pe acțiuni „Moldtelecom" care nu a respectat cerințele legislației și normelor tehnice în vigoare pentru evitarea consecințelor legate de existența pericolului sporit, fapt care a și contribuit în sine la apariția prejudiciului menționat.

Pârâta mai afirmă că dacă liniile și instalațiile ORED au interacționat cu liniile Moldtelecom-ului, iar în urma acestui fapt, cele din urmă fiind deteriorate, costul reparației o suportă acel vinovat, care a acționat ilicit, cu alte cuvinte cel care a încălcat regulile.

Astfel, pârâta respinge ca neîntemeiată pretenția de recuperare a prejudiciului înaintată, dat fiind faptul că respectivul prejudiciu se datorează societății pe acțiuni „Moldtelecom" care nu a respectat cerințele legislației și normelor tehnice în vigoare pentru evitarea consecințelor legate de existența pericolului sporit, fapt care a și contribuit în sine la apariția prejudiciului menționat.

Suplimentar, pârâta nu este de acord cu afirmația din acțiune precum că Premier Energy Distribution societate pe acțiuni este integral responsabil de prejudiciu în calitate de posesor al unui izvor de pericol sporit. Or, după cum a indicat și reclamantul și Expertul Lâsâi Anatolie, rețeaua de telecomunicații este destinată de a funcționa în diapazonul 40 maxim 60 volți. Totodată rețeaua de telecomunicații la fel este reprezentată de conductori suspendați. Prin urmare aceasta la fel este un izvor de pericol sporit, atât din punct de vedere a tensiunii cât și a masei conductoarelor care căzând de la înălțime pot provoca daune.

În esență instalațiile Premier Energy se deosebesc de cele ale Moldtelecom-ului doar după tensiune, fiind mai periculoase, însă asta neînlăturând caracterul celor din urmă ca fiind la fel un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare, prin urmare fiind aplicabile regulile de reparație a prejudiciului pentru cazurile de interacțiune a două izvoare de pericol sporit.

Pârâta a mai pledat și pentru faptul că reclamanta eronat a determinat întinderea obligației pârâtei ÎCS „Premier Energy Distribution" societate pe acțiuni de a compensa reclamantului prejudiciul material.

În acest sens, reține că în conformitate cu prevederile pct. 50 din Hotărârea Guvernului nr. 284 din 13 aprilie 2009, pretențiile reclamantul în privința sumelor ce constituie salariul, contribuțiile sociale și medicale obligatorii, TVA 20%, ca fiind nejustificate. Or, persoanele care au efectuat lucrările de lichidare a deranjamentului la

rețeaua de comunicații electronice sunt angajații proprietarului acestui cablu – societate pe acțiuni „Moldtelecom”, fiind încheiate contracte individuale de muncă cu aceștia.

Astfel, pârâta conchide că sunt nefondate și lipsite de suport juridic cerințele reclamantului privind încasarea cheltuielilor de salarizare și de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale și medicale a muncitorilor ce au participat la lichidarea deranjamentului pe mijlocul fix de cablu de telecomunicații, or, lucrătorii respectivi sunt angajați ai societății pe acțiuni „Moldtelecom” și au îndeplinit atribuțiile corespunzătoare conform contractelor individuale de muncă, iar societatea pe acțiuni „Moldtelecom” în calitate de angajator este obligat să achite salariul lunar, indiferent de sarcinile zilnice îndeplinite de către angajații respectivi, precum și sa vireze în contul bugetului asigurărilor sociale și de asistență medicală de stat plățile corespunzătoare calculate din salariu.

Reieșind din cele expuse, pârâta atestă că facturile anexate la materialele cauzei sunt documente primare de ordin intern care le utilizează societatea pe acțiuni „Moldtelecom” în cadrul evidenței contabile și transmiterea materialelor subdiviziunilor sale. Astfel, considerăm ilegală și lipsită de substrat probator încasarea T.V.A. 20% pentru cheltuieli materiale și cheltuieli de transport, or, acestea reprezintă mărfurile proprii și servicii prestate în cadrul unității, iar furnizorul nu obține nici un profit impozabil ce ar necesita încasarea T.V.A., având în vedere că beneficiarul este o subdiviziune a reclamantului.

Odată ce materialele nu sunt scutite de TVA, rezultă că în costul materialelor deja este inclusă suma TVA, care a fost repetat supra-calculată și solicitată spre încasare.

Astfel, pârâta afirmă că dacă să excludă sumele calculate ilegal, ar fi cheltuieli directe de restabilire a liniei doar: cheltuielile materiale: 37 070,80 lei și cheltuielile de transport: 6 979,89 lei, iar din cele salariale doar plata pentru munca peste program, care însă nu a fost delimitată de reclamantă.

Poziția participanților la proces expusă în ședința de judecată.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantei societatea pe acțiuni „Moldtelecom”, Cojocari Alexandru și Arnăut Lilia au susținut cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept indicate, solicitând admiterea acesteia.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtei Întreprinderea cu capital străin „Premier Energy Distribution” societate pe acțiuni, avocatul Macovei Artur a pledat pentru respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților la proces asupra acțiunii formulate, studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, verificând temeinicia argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată și a obiecțiilor invocate în referință, instanța de judecată ajunge la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Moldtelecom”, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziţiilor art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În temeiul art. 240 alin. (1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Din lucrările dosarului, instanța de judecată a constatat că la 13 iulie 2020, Centrala telefonică automată nr. 527 a luat foc în urma căderii firului de electricitate, ce aparține societății pe acțiuni Premier Energy, peste otgonul cablului TPP 10x2 al societății pe acțiuni „Moldtelecom", la o distanță de aproximativ 200 metri de la Centrala telefonică automată nr. 527, producând astfel un scurtcircuit.

Totodată, potrivit avizului nr. 24 din 22 august 2020, întocmit de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, instanța de judecată a stabilit că la data 13 iulie 2020, Inspectorul superior Serviciului teritorial Chișinău, Botnari Alexandru și Inspectorul Serviciului teritorial Chișinău, Buciușcanu Victor, au efectuat examinarea circumstanțelor producerii incendiului avut loc la data de 13 iulie 2020 la centrala telefonică societății pe acțiuni „Moldtelecom" din s. Clișova, r-nul. Orhei. în rezultatul examinării sau stabilit următoarele:

În deschiderea stâlpilor (din lemn) nr. 16-17 a LEA-0,4 kV, F.1, PT-170-0 cu conductoare neizolate A16, din gestiunea operatorului sistemului de distribuție (OSD) Întreprinderea cu capital străin „Premier Energy Distribution" societate pe acțiuni, care intersectează deschiderea stâlpilor (din beton armat) nr. 113/01-114/01 a liniei de comunicații în cablu aeriană (LCCA) s. Clișova, r-nul. Orhei din gestiunea societății pe acțiuni „Moldtelecom" s-a produs ruperea unui conductor de fază a LEA-0,4 kV, care la rândul său a căzut pe șufa (cablu de sârmă) LCCA.

Aparatul de protecție siguranță fuzibilă de tip ETI NH0 gG, I_{fuz}= 100 A, din ID-0,4 kV a PT-170-0 nu a deconectat circuitul avariat, fapt confirmat de reprezentantul Întreprinderea cu capital străin „Premier Energy Distribution" societate pe acțiuni, Ceahur Vitalie - Inginer-șef Rețele de Distribuție sector Orhei și de Badan Serghei - locuitorul satului Clișova, care personal, a deplasat cu o prăjină din lemn, conductorul fazic (care genera scântei), de pe cablul de comunicații. Efectul termic produs de curentul de scurgere între conductorul accidentat și cablu de sârmă a LCCA, a deteriorat izolația cablului de comunicații și ca urmare a fost condus (curentul de scurgere) în centrala telefonică, unde s-a declanșat incendiul. Focarul incendiului a fost identificat în zona blocurilor de reglete a repartitorului (regletele pentru conectarea cablurilor de comunicații a centralei telefonice).

Șufele cablurilor de comunicații la stâlpul nr. 114/01 sunt torsadate de stâlp (nu au legătură sigură prin elemente de fixare/sudură/presare, conform cerințelor ГОСТ 10434-82 „Соединения контактные электрические"). Conductorul de legare la pământ la stâlpul nr. 114/01, este torsadat de armatura stâlpului. La stâlpul nr. 1,13/01 lipsește conductorul de legare la pământ, respectiv nu sunt asigurate cerințele pct. 2.4,77 alin. 5) a normelor pentru Amenajarea Instalațiilor/Electrice (NAIE), pct. 14.1 din BCH 116-87

„ИНСТРУКЦИЯ по проектированию линейно-кабельных сооружений связи”. În deschiderea stâlpilor nr. 16-17 LEA-0,4 kV, F.I, PT-170-O nu sunt curățite crengile arborilor, cerință a pct. 5.7.10. Regulamentului privind exploatarea tehnică a Centralelor și Rețelelor electrice (RETCRE).

La stâlpii nr. 16, 17 ai LEA-0,4 kV, F.I, PT-170-0 lipsește legarea dublă a conductoarelor conform cerințelor pct. 2.4.77 alin. (3) NAIE. Conductoarele A16 în deschiderea stâlpilor nr. 16-17 LEA-0,4 kV F.1, PT-170-0 nu satisfac cerințele pct. 2.4.77 alin. (4) NAIE cu privire la secțiunea minim admisibilă (A35, AC25). Conform prevederilor ГОСТ 5238-81 „Схемы зашиты от опасных напряжений и токов, возникающих на линиях”, centralele și liniile de comunicații trebuie să fie protejate împotriva tensiunii și curenților periculoși, care apar pe liniile de comunicații în caz de contact cu firele liniilor electrice cu tensiune de până la 600 V (f.d. 26-27, Vol. I).

Potrivit încheierii tehnico-incendiară nr. 29 al Serviciului Prevenție a DSE mun. Orhei, privind determinarea cauzei probabile și focarului incendiului ce a avut loc la data de 13 iulie 2020, la Centrala telefonică nr. 527, amplasată în sediul primăriei Clișova, r. Orhei, instanța de judecată a stabilit că prelucrând versiunea generării incendiului ca urmare a incendierii intenționate, s-a luat în considerație specificul apariției și dezvoltării incendiului cât și căile de acces în interiorul centralei telefonice. În urma stabilirii focarului s-a stabilit că incendiul a izbucnit la echipamentul centralei telefonice din încăpere care la momentul respectiv era încuiată, iar în interior nu se afla nimeni deoarece centrala funcționează fără prezența personalului. Ușa de acces și fereastra centralei telefonice nu avea careva urme de forțare sau de spargere. Totodată în momentul izbucnirii incendiului în incinta primăriei unde este amplasată centrala telefonică, erau funcționarii primăriei care nu au văzut persoane străine. Reieșind din cele expuse mai sus, versiunea generării incendiului în urma incendierii intenționate se exclude.

Totodată, s-a stabilit că prelucrând versiunea respectivă, a fost examinat locul incendiului, spațiile adiacente și declarațiile martorilor. Scurtcircuitul reprezintă contactul accidental între două conductoare aflate sub sarcini diferite. La examinarea cablurilor aeriene de telecomunicații, la o distanță de circa 200 metri de centrala telefonică a fost observată o ruptură a firului de electricitate care a căzut peste otgonul cablului TPP 10x2 al societății pe acțiuni „Moldtelecom”, producând un scurtcircuit în urma căruia s-a topit izolația cablului și tensiunea de pe firul electric a ajuns în echipamentul centralei telefonice provocând incendiul. Reieșind din cele expuse mai sus, au concluzionat că cauza probabilă a izbucnirii incendiului este scurtcircuit, în urma căderii firului de electricitate peste cablul de telecomunicații (f.d. 41-42, Vol. I).

Totodată, potrivit raportului de expertiză extrajudiciară nr. 644-649 din 1 iunie 2022, s-a constatat că la data examinărilor de expertiză (6 mai 2022), instalațiile și echipamentele de comunicații electronice ce aparțin societății pe acțiuni „Moldtelecom” nu sunt în stare de funcționare.

Din rezultatele examinărilor efectuare și din actele prezentate reiese că cauza ieșirii din funcțiune a echipamentelor de telecomunicații, prezentate spre examinare, este supunerea lor unor acțiuni termice ale unui incendiu cu caracter local, care s-a desfășurat

în interiorul încăperii unde erau amplasate instalațiile și echipamentele nominalizate. Mai mult probabil, că sursa de aprindere a incendiului, care s-a desfășurat în încăperea unde erau amplasate instalațiile și echipamentele supuse examinărilor de expertiză, s-a format pe sectorul Repartitorului, la declanșarea protectorilor primari cu scurtcircuitarea circuitelor protejate la pământ. Protectorii primari s-au declanșat în urma supratensiunilor care au apărut în cablurile liniilor exterioare.

Sistemul tehnic prevăzut pentru furnizarea energiei electrice echipamentelor de telecomunicații, prezentate spre examinare, reprezintă un sistem tehnic de furnizare a curentului electric continuu Ia valoarea tensiunii electrice de 48/60 V, prin dispozitiv de protecție.

La data examinărilor de expertiză (6 mai 2022), pe elementele componente ale aparatelor de dirijare și de protecție a echipamentului electric al instalațiilor de comunicații electronice nominalizate, careva semne materiale care să ateste faptul nefuncționării lor la apariția în circuitele electrice a lor a cărorva perturbații (scurtcircuit electric, supratensiuni-ș.a.) în ajunul și în timpul desfășurării procesului de ardere al incendiului, care s-a produs în încăperea unde erau amplasate echipamentele de telecomunicații nominalizate, nu simt prezente.

Sistemul de protecție a echipamentului electric al instalațiilor și echipamentelor de comunicații electronice, supuse examinărilor de expertiză, se extinde asupra perturbațiilor (supratensiuni, scurtcircuit electric), care se produc și pot afecta elementele componente ale instalații) și echipamentelor de comunicații electronice amplasate în interiorul dulapului metalic (f.d. 46-52, Vol. I).

În conformitate cu prevederile art. 9 Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

Drepturile şi obligaţiile civile apar:

a) din contracte şi din alte acte juridice;

b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile;

c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii;

d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege;

e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală;

f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;

g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză;

h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Conform art. 10 Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară. Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.

Potrivit art. 19 alin. (1) - (2) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

În conformitate cu art. 500 alin. (6) Cod civil, proprietarul este obligat să îngrijească şi să întreţină bunul ce-i aparţine dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Potrivit art. 776 Codul Civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Conform art. 1998 Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. O altă persoană decît autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege. Prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimţământul persoanei vătămate, cu condiția că persoana cunoștea sau trebuia să cunoască consecințele rugămin ții sau ale consimțământului, şi dacă fapta autorului nu contravine bunelor moravuri.

Potrivit art. 2013 alin. (1) Cod civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalaţiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanţelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcţii etc.) au obligaţia să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unui eveniment prevăzut la art. 2012 (cu excepţia cazurilor în care prejudiciul a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate.

Astfel, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplineşte temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componenţa delictului civil. Componenţa delictului civil constituie o totalitate de elemente esenţiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Componența delictului civil include următoarele elemente (condiţii): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia. Acestea sunt condiţiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiţii, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepţia cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor condiţii. Dacă legea modifică sau restrânge cercul condiţiilor necesare pentru angajarea răspunderii delictuale, suntem în prezenţa unor condiţii speciale.

Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecinţele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. În dependenţă de posibilitatea evaluării, deosebim prejudiciu moral şi patrimonial.

Fapta ilicită este fapta prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei.

Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecinţa directă a faptei ilicite.

Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăţia autorului faptei ilicite. În materia răspunderii delictuale forma şi gradul vinovăţiei autorului faptei ilicite nu prezintă importanţă pentru determinarea cuantumului despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei.

În conformitate cu prevederile art. 27 din Legea cu privire la energetică nr. 174 din 21 septembrie 2017, obiectele energetice au grad sporit de pericol. Pentru asigurarea exploatării lor în siguranță se stabilesc zone de protecţie. Modul de delimitare a zonelor respective, dimensiunile şi regimul lor se stabilesc în legile sectoriale şi în regulamentele care reglementează zonele de protecţie ale rețelelor, aprobate în condiţiile stabilite în legile sectoriale. Orice lucrare în zona de protecţie se efectuează cu acordul întreprinderii energetice şi cu respectarea cerinţelor stabilite în legile sectoriale.

Pct. 2 al Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 514 din 23 aprilie 2002, stabilește că, zona de protecţie a liniei electrice aeriene (LEA) reprezintă zona de-a lungul LEA, constituită din terenul şi spaţiul aerian, limitate de planurile verticale, depărtate din ambele părţi ale liniei de la conductoarele marginale fără devieri, la distanţa de LEA cu tensiunea de pînă la 1 kV – 2 m.

Astfel, dispozițiile legii prevăd distanța minimă care urmează a fi respectată pentru asigurarea zonei de protecție al liniei electrice aeriene.

În temeiul pct. 17 lit. a) Regulamentului, în zonele de protecţie a rețelelor electrice se interzice efectuarea, fără acordul în scris al ÎRE, a oricăror acţiuni ce pot conduce la perturbarea funcționării normale a rețelelor electrice, la deteriorarea acestora sau la accidente, şi anume efectuarea construcțiilor, reparațiilor capitale, reconstrucțiilor sau demolarea clădirilor şi construcțiilor.

Potrivit pct. 7 al Regulamentului statuează că, întreprinderile, organizațiile şi instituțiile, care execută lucrări ce necesită refacerea rețelelor electrice sau protejarea lor de deteriorări, sunt obligate să îndeplinească aceste lucrări din contul mijloacelor proprii, de comun acord cu ÎRE.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 62 alin. (1) din Legea nr. 107 cu privire la energia electrică din 27 mai 2016, pentru a se asigura protecția şi funcționarea normală a rețelelor electrice, pentru a se evita punerea în pericol a persoanelor, a bunurilor şi a mediului, în conformitate cu Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, se stabilesc zone de protecţie a rețelelor electrice.

Reieșind din cumulul celor constatate, instanța de judecată a stabilit că, la caz, acțiunea societății pe acțiuni „Moldtelecom” este una neîntemeiată, întrucât la caz, reclamanta nu a demonstrat vinovăția distribuitorului de energie electrică în vederea

antrenării răspunderii delictuale ale acestuia, precum și raportul de cauzalitate dintre acțiunile acestuia și prejudiciul survenit.

Astfel, după cum denotă materialele cauzei, reclamanta societatea pe acțiuni „Moldtelecom" nu a administrat probe, care ar confirma faptul că pretinsul prejudiciu cauzat acesteia a rezultat ca urmare al acțiunilor/inacțiunilor ilicite ale pârâtei Întreprinderii cu capital străin „Premier Energy Distribution" societate pe acțiuni.

Instanța de judecată a stabilit că, deși reclamanta societatea pe acțiuni „Moldtelecom" în contradictoriu cu Întreprinderea cu capital străin „Premier Energy Distribution" societate pe acțiuni, a solicitat la încasarea prejudiciului rezultat în urma incendiului din 13 iulie 2020, reclamanta nu a administrat probe și nici nu a invocat argumente plauzibile, care să indice asupra vinovăției pârâtei Întreprinderea cu capital străin „Premier Energy Distribution" societate pe acțiuni în provocarea incendiului din 13 iulie 2020, și cu atât mai mult asupra pagubelor. Or, actele cauzei nu denotă că, pârâta Întreprinderea cu capital străin „Premier Energy Distribution" societate pe acțiuni ar purta vinovăția pentru incidentul produs.

Astfel, societatea pe acțiuni „Moldtelecom" și-a asumat riscul pentru consecințele unei avarii, prin amenajarea centralei telefonice autonome în zona de protecție al rețelelor electrice ale pârâtului, dat fiind faptul că liniile aeriene ale pârâtei au fost instalate anterior.

Mai mult ca atât, odată ce societatea pe acțiuni „Moldtelecom" a amenajat centrala telefonică în preajma zonei de protecție al liniilor electrice, acesta urma să prevadă eventualele prejudicii care pot surveni în atare situație.

Astfel, instanța de judecată consideră că, în prezentul litigiu nu a fost stabilită vinovăția pârâtei Întreprinderea cu capital străin „Premier Energy Distribution" societate pe acțiuni în producerea prejudiciului invocat de către reclamanta, precum și cauzalitatea dintre acțiunile/omisiunile acestuia și pretinsul prejudiciu suportat de către reclamanta societatea pe acțiuni „Moldtelecom", or, instanța de judecată a stabilit că pentru angajarea răspunderii civile, fapta autorului urmează să întrunească cele patru elemente definitorii: să existe o faptă ilicită, un prejudiciu efectiv cauzat prin fapta ilicită, legătura cauzală dintre fapta ilicită și prejudiciu, precum și vinovăția autorului, deși în speța examinată, nu a fost stabilită nici fapta ilicită, nici vinovăția și nici legătura cauzală, ceea ce exclude antrenarea răspunderii delictuale, or lipsa unei dintre aceste condiții din cele enunțate, înlătură temeiul aplicării instituției răspunderii delictuale.

Totodată, potrivit actelor de constatare al incendiului a fost stabilit că, ruperea firului liniei aeriene a avut loc din cauza vântului puternic, vinovăția pârâtei Întreprinderea cu capital străin „Premier Energy Distribution" societate pe acțiuni pentru neasigurarea întreținerii corespunzătoare al rețelelor electrice lipsind, or, reclamanta societatea pe acțiuni „Moldtelecom" nu a demonstrat acest fapt, iar atare concluzie nu poate fi dedusă nici din actele de constatare enunțate *supra*, nici din raportul de expertiză, or, este indicat în act că presupusa cauză al producerii incendiului este scurtcircuitul, însă un act care să denote cu suficientă certitudine cauza producerii incendiului nu a fost prezentat, lipsind în acest sens legătura cauzală dintre pretinsa faptă prejudiciabilă și urmările.

Suplimentar, instanța de judecată a constatat că siguranța fuzibilă de tip ETI NHO gG cu putere de 100 Amperi, adică protecția la postul de transformare PT170-O, nu a acționat din cauza lipsei valorii curenților de scurtcircuit, deoarece firul metalic ce fixa cablul de telefonie în intersecție, a servit ca conductor, pentru că nu a fost conectat corespunzător la priza de legare la pământ, prescrise anume în scopul de a evita producerea unor prejudicii cu ocazia exploatării rețelelor de comunicații/telefonie în zona de protecție a Liniilor Electrice Aeriene, adică din cauza încălcării a condițiilor de exploatare a rețelei de telecomunicații din partea societății pe acțiuni „Moldtelecom".

Astfel, protecțiile contra supratensiunii la instalația proprie de utilizare a societății pe acțiuni „Moldtelecom" nu corespundeau cerințelor tehnice fiind prevăzute pentru 40-60 volți pe când urma să asigure protecția până la valorile unei tensiuni de 600 volți. Fapt reținut în Avizul nr. 24 din 22 august 2020 cu privire la rezultatele examinării incendiului din 13 iulie 2020 la centrala telefonică a societății pe acțiuni „Moldtelecom" din s. Clișova, r-nul Orhei, realizat de către ANRE și Raportul de Expertiză Extrajudiciară.

Prin urmare, în cazul dat societatea pe acțiuni „Moldtelecom" a construit și a extins rețeaua de telecomunicații în 2005, cu încălcarea gravă a cadrului normativ existent și a prevederilor NAIE, și și-a asumat eventualele riscuri de deteriorare a propriilor instalații, ca urmare a exploatării instalațiilor contrar normelor prin propriul comportament.

Cu referire la pretenția reclamantei societății pe acțiuni „Moldtelecom", privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată a stabilit următoarele.

Conform art. 94 alin. (1) Cod procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prin prisma prevederilor menționate *supra*, ținând cont că acțiunea civilă a reclamantei societatea pe acțiuni „Moldtelecom" a fost respinsă de instanța de judecată, iar acest fapt presupunere pierderea procesului pentru reclamant, precum și pierderea dreptului de a cere compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate prevederile art. 26 Codul de procedură civilă, instanța urmează să organizeze procesul astfel încât, să acorde participanților la proces posibilitatea de a-și apăra drepturile lor, inclusiv posibilitatea de a prezenta probe în susținerea acțiunii.

Sensul normei procedurale citate mai sus este că, instanța urmează să organizeze procesul astfel încât, să acorde participanților la proces posibilitatea de a-și apăra drepturile lor, inclusiv posibilitatea de a prezenta probe în susținerea acțiunii.

În litigiul deferit judecății în prezenta speță, se reține că instanța a pus la dispoziția participanților la proces posibilitatea de a-și apăra drepturile lor, însă, reclamantul nu și-a valorificat dreptul său de a prezenta probe ce ar confirma temeinicia acțiunii depuse, motive din care, se impune adoptarea unei soluții de respingere a acțiunii.

Cele relatate *supra*, impun instanței adoptarea unei soluții de respingere a acțiunii formulate de societatea pe acțiuni „Moldtelecom", or, în cursul judecării cauzei,

reclamanta nu a prezentat argumente și probe de natură să ducă la adoptarea unei soluții contrare.

În aceste circumstanțe, instanța de judecată investită cu examinarea litigiului deferit judecății în prezenta speță, nu poate găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai sus, de vreme ce concluzia instanței este consecința dedusă în urma prezentării probelor de către părţi şi examinate în cadrul ședinței de judecată, or, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) sprijinite cu dispoziția art. 119 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună şi se prezintă de către părţi.

La caz, nu se impune motivarea în detaliu a concluziei instanței de judecată, or acele argumente ce au fost reflectate *supra*, reprezintă motive suficiente în determinarea soluției pentru respingerea acţiunii.

Sintetizând cele expuse mai sus și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art. 118, 121 – 122 Codul de procedură civilă, instanța reiterează că cererea de chemare în judecată înaintată de societatea pe acțiuni „Moldtelecom”, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. art. 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

HOTĂRĂȘTE:

Cererea de chemare în judecată înaintă de societatea pe acțiuni „Moldtelecom” împotriva Întreprinderii cu capital străin „Premier Energy Distribution” societate pe acțiuni cu privire la încasarea prejudiciului, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
Judecătorul Dan Sîrbu